

ZAKRES MATERIAŁU

Kryptoanaliza systemu Vigenere'a

- I. **Odgadywanie długości klucza**
 - (A) **Klasyczna metoda Kasiskiego**
 - (B) **Statystyczna metoda Friedmana**
- II. **Ustalanie klucza przy znajomości jego długości**

Kryptoanaliza systemu Vigenere'a

[Idea] (Kryptoanaliza szyfrów Vigenere'a)

- ♦ Okres m można określić stosując **metodę Kasiskiego** lub **statystyczną metodę Friedmana**.
- ♦ Znając długość klucza m , jego postać możemy odgadnąć stosując jednoczesną analizę m niezależnych szyfrów Cezara.

Powyższa metoda kryptoanalizy jest skuteczna dla polialfabetycznych szyfrów podstawieniowych.

I. Odgadywanie długości klucza

(A) Klasyczna metoda Kasiskiego

[Idea] (algorytmu odgadywania długości klucza - metoda Kasiskiego)

- ♦ W zaszyfrowanym tekście (kryptomacie) szukamy par identycznych fragmentów o długości co najmniej trzech znaków.
- ♦ Zapamiętujemy odległości między pierwszym znakiem pierwszego fragmentu i pierwszymi znakami kolejnych fragmentów. Oznaczamy te odległości odpowiednio przez d_1, d_2, \dots
- ♦ Mając wartości d_1, d_2, \dots , przypuszczamy, że $m \mid \text{NWD}(d_1, d_2, \dots)$ (m dzieli największy wspólny dzielnik tych liczb).

[Zadanie 01] Znajdź długość klucza zastosowanego w szyfrze Vigenere'a do utajnienia tekstu otwartego T (jest to tekst angielski). Skorzystaj z metody Kasiskiego. Do dyspozycji masz tylko szyfrogram.

chreevoahmaeratbia**xxw**tnxbeeophbsbqmqequerbwrvxuoakxaos**xxw**eahbwgjmmqmngk
 rfvngxwtrzxwiaklxfskauteemndcmgtsxmxbtuiadngmgpsrelxnjelxvrvprtlhdnqwt
 wdygpbphxtfaljhasvbfxnqll**chr**zbwelekmsjknbhwrjgnmgjsglxfeypnagrbieqjt
 amrvlcrremndglxrrimgnsnrw**chr**qhaeyevtaqebbipeeewkakoewadremxmtbhh**chr**tk
 dnvrz**chr**clqohpwqailiwxnrmgwoiifkee

Powtarzający się ciąg znaków: „chr”
 Pozycje pierwszego znaku: 1, 166, 236, 276, 286
 Odległości od pierwszego wystąpienia: 165, 235, 275, 285
 Powtarzający się ciąg znaków: „xxw”
 Pozycje pierwszego znaku: 19, 54
 Odległości od pierwszego wystąpienia: 35
 $\text{NWD}(165, 235, 275, 285, 35) = 5$

Istnieje duże prawdopodobieństwo, że klucz ma długość 5 (i tak akurat jest).

[Zadanie 02] Znajdź długość klucza zastosowanego w szyfrze Vigenere'a do utajnienia poniższego tekstu otwartego (jest to tekst polski). Skorzystaj z metody Kasiskiego. Do dyspozycji masz tylko szyfrogram. Tekst otwarty podano dla ilustracji.

wtek**ści**ezaszzyfrowanymszukamyparidentycznychfragmentówodlugo**ści**conajmni
 ejtrzechznakówzapamiętujemyodległo**ści**międzypierwszymiznakamifragmentów
 należącychdojednejparymająctakieodległo**ści**djedenddwazkładamyżemdzieli
 największywspólnydzelniktychliczb

gtvd**smi**vsaczpyrywrgywsqnkmpabiuxndytsnicyyrkgdxdndonhdvuxh**smi**thnkjgdg
 ojkzocysnkkfpzkprfiotlcewyfwlogch**smi**dbenzpiioenlzimzsnkkrfiprzmonkhw
 xacxzkcqpvhnoaxdxeaiaabydtjkkctksefwlogch**smi**uceneewdgaqtkvautmizvfdjivei
 xaapiokjysygsghlxysiolebkdytalscqu

Powtarzający się ciąg znaków: „smi”
 Pozycje pierwszego znaku: 5, 60, 105, 180
 Odległości od pierwszego wystąpienia: 55, 100, 175
 $\text{NWD}(55, 100, 175) = 5$

Istnieje duże prawdopodobieństwo, że klucz ma długość 5 (i tak akurat jest, ponieważ kluczem jest słowo „karta”).

(B) Statystyczna metoda Friedmana

[DEF] (indeks zgodności (współczynnik koincydencji) (ozn. $I_c(x)$))

Oznaczmy przez $x = x_1, x_2, \dots, x_n$ ciąg n znaków alfabetu.

Indeks zgodności - prawdopodobieństwo zdarzenia, że dwie losowo wybrane litery ciągu x są identyczne.

Jeśli oznaczymy symbolami f_0, f_1, \dots, f_{25} częstości wystąpienia znaków (alfabetu angielskiego) a, b, c, \dots, z , to

$$I_c(x) = \frac{\sum_{i=0}^{25} f_i(f_i - 1)}{n(n - 1)}$$

[Uzasadnienie]

- ♦ dwa wyrazy z ciągu x można wybrać na $\binom{n}{2} = \frac{n!}{(n-2)!2!} = \frac{n(n-1)}{2}$ sposoby,
- ♦ dla każdego i $0 \leq i \leq 25$ mamy $\binom{f_i}{2}$ sposobów wybrania dwóch elementów i .

Niech x będzie ciągiem znaków w języku angielskim.

Symbolami p_0, p_1, \dots, p_{25} oznaczmy oczekiwane prawdopodobieństwa wystąpienia liter a, b, \dots, z (tabela 01).

Ponieważ prawdopodobieństwo, że dwa razy wybierzemy literę a wynosi $(p_0)^2$, dla b $(p_1)^2$, ..., dla z $(p_{25})^2$, więc

$$I_c(x) \approx \sum_{i=0}^{25} (p_i)^2 = 0,065$$

Stąd, w metodzie Friedmana szukamy takiego m , dla którego indeksy zgodności są w przybliżeniu równe 0,065.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
0,082	0,015	0,028	0,043	0,127	0,022	0,020	0,061	0,070	0,002	0,008	0,040	0,024
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
0,067	0,075	0,019	0,001	0,060	0,063	0,091	0,028	0,010	0,023	0,001	0,020	0,001

Tab. 01. Prawdopodobieństwa wystąpienia 26 liter alfabetu języka angielskiego

[Idea] (metody koincydencji Friedmana)

- ◆ Niech y będzie szyfrogramem uzyskanym z tekstu otwartego przez zastosowanie szyfru Vigenere'a.
- ◆ Utwórzmy m podciągów Y_1, Y_2, \dots, Y_m tego ciągu w ten sposób, że w skład Y_1 wchodzi litery ciągu y, których pozycje modulo m są równe 0, w skład Y_2 wchodzi litery ciągu y, których pozycje modulo m są równe 1, itd.
- ◆ Jeśli m jest długością klucza, to każda z liczb $I_c(Y_i)$ ($1 \leq i \leq m$) (dla tekstów angielskich) powinna być w przybliżeniu równa 0.065.
- ◆ Jeśli m nie jest długością klucza, to podciągi Y_i będą miały charakter losowy, ponieważ powstały z zastosowania różnych kluczy.
- ◆ Dla całkowicie losowo wybranego ciągu

$$I_c(x) \approx 26 \cdot \left(\frac{1}{26}\right)^2 = 0.038$$

ponieważ każda litera z 26-znakowego alfabetu ma tę samą częstość występowania równą 1/26.

- ◆ Należy więc policzyć współczynniki koincydencji dla podciągów Y_1, Y_2, \dots, Y_m dla kolejnych wartości m i wybrać to m, dla którego współczynniki $I_c(Y_i)$ ($1 \leq i \leq m$) będą najbardziej zbliżone do wartości 0.065.

[Zadanie 03] Potwierdź (metodą Friedmana) hipotezę postawioną w zadaniu 01, że długość klucza użytego do zaszyfrowania tekstu otwartego jest równa 5.

thealmondtreewasinttentativeblossomthedayswerelongeroftenendingwithmagnificentveningsofcorrugatedpinkskiesthehuntingseasonwasoverwithhoundsandgunsputawayforsixmonthsthevineyardswerebusyagainasthewellorganizedfarmerstreatedtheirvinesandthemorelackadaisicalneighborshurriedtoothepuningtheyshouldhavedoneinNovember

chreevoahmaeratbiaxxwtngxbeeophbsbqmqeqlbrvxuoakxaosxxweahbwjmmqmnkgrfvgxwtrzxwiaklxfpskautemndcmgtssmxxtuiadngmgsrelxnjelxrvpvtulhdngwtwdtygpbhxtfaljhasvbfxngllchrzbwelekmsjiknbhwrjgnmgjsglxfeyphagnrbieqjtamrvlcrremndglxrrimgnsnrwchrqhaeyevtaqebbipeeewkakoewadremxmtbhhchrtdnvrzchrclqohpwqaiiwxnrmgwoiifkee

```

---
m=1
y1="chreevoahmaeratbiaxxwtngxbeeophbsbqmqeqlbrvxuoakxaosxxweahbwjmmqmnkgrfvgxwtrzxwiaklxfpskautemndcmgtssmxxtuiadngmgsrelxnjelxrvpvtulhdngwtwdtygpbhxtfaljhasvbfxngllchrzbwelekmsjiknbhwrjgnmgjsglxfeyphagnrbieqjtamrvlcrremndglxrrimgnsnrwchrqhaeyevtaqebbipeeewkakoewadremxmtbhhchrtdnvrzchrclqohpwqaiiwxnrmgwoiifkee" // y1=y;

```

tab. częstości wystąpienia 26 liter alfabetu języka angielskiego w tekście y1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
19	15	8	7	26	6	15	17	11	7	10	12	17
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
15	7	8	10	24	9	14	4	10	16	20	3	3

Ic=0.04501515238797414

m=2

```

y1="creohartixwnbepbbmebrxokasxehwjmmkrvxtzwa // for(int i=0; i<y.length(); i++)
lfsatmdmxttidggsexjlvrvuhnwgtgpxflhsbxglh // if(i%2==0)y1+=y.charAt(i);
zwlksinhrgmjxepanbejarlrengxrmnwhqayvaeb // y1 jest typu String, więc znaki numerujemy od 0
peekkearmmbhhtdvzhcqhwaixrgoike"

```

tab. częstości wystąpienia 26 liter alfabetu języka angielskiego w tekście y1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
10	8	2	3	14	2	8	11	5	4	6	6	9
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
7	3	4	2	11	5	7	1	5	8	12	1	3

Ic=0.04556589906908378

```

y2="hevameabaxtxeohsqqrwvuaxoxwabgmqngfgwrxik // for(int i=0; i<y.length(); i++)
xpkuecngsmbuanmrlnrxprtldqtdybhtajavfnlcr // if(i%2==1)y2+=y.charAt(i);
beemjkbwjngslfyhgriqtmvcrmdlrgisrcherheetqbi
ewvaowdexthcrknrcrlopqiwgnwifw"

```

tab. częstości wystąpienia 26 liter alfabetu języka angielskiego w tekście y2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
9	7	6	4	12	4	7	6	6	3	4	6	8
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
8	4	4	8	13	4	7	3	5	8	8	2	0

Ic=0.041025641025641026

m=3

```

y1="chreevoahmaeratbiaxxwtngxbeeophbsbqmqeqlbrvxuoakxaosxxweahbwjmmqmnkgrfvgxwtrzxwiaklxfpskautemndcmgtssmxxtuiadngmgsrelxnjelxrvpvtulhdngwtwdtygpbhxtfaljhasvbfxngllchrzbwelekmsjiknbhwrjgnmgjsglxfeyphagnrbieqjtamrvlcrremndglxrrimgnsnrwchrqhaeyevtaqebbipeeewkakoewadremxmtbhhchrtdnvrzchrclqohpwqaiiwxnrmgwoiifkee" // for(int i=0; i<y.length(); i++)
// if(i%3==0)y1+=y.charAt(i);
// tylko czerwone znaki
// y1 jest typu String, więc znaki numerujemy od 0

```

tab. częstości wystąpienia 26 liter alfabetu języka angielskiego w tekście y1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
6	6	4	3	8	4	10	3	3	2	4	1	7
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
2	6	4	2	7	2	1	2	4	7	5	0	2

Ic=0.04322344322344322

```

y2="... // if(i%3==1)y2+=y.charAt(i);

```

tab. częstości wystąpienia 26 liter alfabetu języka angielskiego w tekście y2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
7	5	2	2	8	0	5	8	5	2	1	8	7
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
9	1	2	4	8	3	6	1	3	1	6	0	0

Ic=0.049663928304705

```

y3="... // if(i%3==2)y3+=y.charAt(i);

```

tab. częstości wystąpienia 26 liter alfabetu języka angielskiego w tekście y3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
6	4	2	2	10	2	0	6	3	3	5	3	3
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
4	0	2	4	9	4	7	1	3	8	9	3	1

Ic=0.04705003734129948

m=4

y1=... // if (i%4==0) y1+=y.charAt(i);

Ic=0.04219409282700422

y2=... // if (i%4==1) y2+=y.charAt(i);

Ic=0.03896103896103896

y3=... // if (i%4==2) y3+=y.charAt(i);

Ic=0.04528804528804529

y4=... // if (i%4==3) y4+=y.charAt(i);

Ic=0.040293040293040296

m=5

y1=... // if (i%5==0) y1+=y.charAt(i);

tab. częstości wystąpienia 26 liter alfabetu języka angielskiego w tekście y1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
7	6	6	4	1	2	0	0	1	2	2	0	2
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
4	0	1	4	3	0	2	1	1	9	5	0	0

Ic=0.0629800307219662

y2=... // if (i%5==1) y2+=y.charAt(i);

tab. częstości wystąpienia 26 liter alfabetu języka angielskiego w tekście y2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
3	1	0	3	10	2	3	5	3	0	0	0	2
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
6	6	1	0	3	7	5	1	1	1	0	0	0

Ic=0.06810035842293907

y3=... // if (i%5==2) y3+=y.charAt(i);

Ic=0.06861239119303636

y4=... // if (i%5==3) y4+=y.charAt(i);

Ic=0.060814383923849816

y5=... // if (i%5==4) y5+=y.charAt(i);

Ic=0.07244843997884717

...

Sprawdźmy dla jakiego m (długość klucza) indeksy zgodności są najbardziej zbliżone do wartości 0.065.

Długość klucza	Srednia z indeksów zgodności	Długość klucza	Srednia z indeksów zgodności	Długość klucza	Srednia z indeksów zgodności	Długość klucza	Srednia z indeksów zgodności
1	0.0450151552387974	8	0.04203778677462889	15	0.0693233082706767	22	0.03886113886113885
2	0.0432957700473624	9	0.04553659847777495	16	0.0392543859649123	23	0.04809683070552635
3	0.0466458029564826	10	0.06626344086021504	17	0.0434043586474838	24	0.04036935286935287
4	0.0416840543422822	11	0.04331492262526744	18	0.0408950617283951	25	0.07090909090909088
5	0.0665911208481277	12	0.04217473884140551	19	0.0426470588235294		
6	0.0438283199104509	13	0.04241917502787069	20	0.0604166666666667		
7	0.0424544447800262	14	0.03823505686859725	21	0.0427350427350427		

Z tabeli wynika, że najbardziej prawdopodobne jest użycie klucza o długości 10, ale przyjmijmy, że klucz ma długość 5 (to jest również bardzo prawdopodobna możliwość), co ustaliliśmy wcześniej metodą Kasiskiego. Pomyśl jakie rachunki należy przeprowadzić, aby uzyskać bardziej precyzyjne wyniki niż przy obliczaniu średniej z indeksów zgodności (np. możemy wyznaczyć (dla każdego m) średnią z wartości $|0.065 - I_c|$ i wybrać to m, dla którego średnia jest najbardziej bliska zeru).

[Zadanie 04] Potwierdź (metodą Friedmana) hipotezę postawioną w zadaniu 02, że długość klucza użytego do zaszyfrowania tekstu otwartego jest równa 5. Wyznacz teoretycznie wartość $I_C(x)$ dla alfabetu polskiego. Prawdopodobieństwa wystąpienia poszczególnych liter w tekstach polskich znajdują się w materiałach do ćwiczeń 05

II. Ustalanie klucza przy znajomości jego długości

[DEF] (wzajemny indeks zgodności)

Niech $x = x_1x_2...x_n$ i $y = y_1y_2...y_{n'}$ będą ciągami złożonymi z n i n' znaków. **Wzajemny indeks zgodności** (ozn. $MI_C(x, y)$) to prawdopodobieństwo tego, że losowo wybrany element ciągu x będzie równy losowo wybranemu elementowi z y.

Jeśli częstości występowania elementów a, b, c, ..., z w x i y oznaczymy przez $f_0, f_1, ..., f_{25}$ i $f'_0, f'_1, ..., f'_{25}$, to $MI_C(x, y)$ można wyrazić wzorem

$$MI_C(x, y) = \frac{\sum_{i=0}^{25} f_i f'_i}{nn'}$$

[Algorytm] (wyznaczania względnego przesunięcia)

- ◆ Podciągi y_i powstały z szyfrowania tekstu jawnego z przesunięciem.
- ◆ Przyjmijmy, że znana jest długość klucza m i niech $K=(k_1, k_2, ..., k_m)$ będzie szukanym kluczem.
- ◆ Oszacujemy wartość $MI_C(y_i, y_j)$.
- ◆ Wybieramy losowo po jednym znaku z y_i i z y_j .
- ◆ Prawdopodobieństwo otrzymania dwa razy tego samego znaku jest równe $P_{(h-k_i) \% 26} P_{(h-k_j) \% 26}$, gdzie $h=0$ dla a, $h=1$ dla b, $h=2$ dla c itd.
- ◆ $MI_C(y_i, y_j) \approx \sum_{h=0}^{25} P_{h-k_i} P_{h-k_j} = \sum_{h=0}^{25} P_h P_{h+k_i-k_j}$
- ◆ Wartość tego oszacowania zależy od różnicy $(k_i - k_j) \% 26$, (tj. od tzw. **względnego przesunięcia** y_i i y_j).
- ◆ Jeśli względne przesunięcie nie jest zerowe, to wartość oczekiwana $MI_C(y_i, y_j)$ oscyluje między 0.031 i 0.045
- ◆ Dla zerowego względnego przesunięcia mamy $MI_C(y_i, y_j) \approx 0.065$.
- ◆ Niech y_j będzie przesunięty względem y_i o k_1 , gdzie $k_1 = 0, ..., 25$.
- ◆ k_1 znajdziemy wyznaczając wszystkie wartości $MI_C(y_i, y_j^g) = \frac{\sum_{k=0}^{25} f_k f'_{k-g}}{nn'}$ i wybierając tę najbliższą 0.065
- ◆ k_1 dla którego wartość $MI_C(y_i, y_j^g)$ jest najbliższa liczbie 0.065 jest względnym przesunięciem ciągu y_j względem y_i .

Wyznaczamy względne przesunięcia

Przyjęliśmy hipotezę, że klucz ma długość 5. Obliczamy możliwe wartości

$$MI_C(x_i, y_i^g) = \frac{\sum_{i=0}^{25} f_i f'_{i-g}}{nn'}$$

i	j	Wartości $MI_C(x_i, y_i^g)$
1	2	0.02897, 0.02771, 0.02822, 0.03401, 0.03956, 0.03754, 0.02646, 0.02570, 0.05215, 0.06853 , 0.04485, 0.02646, 0.03779, 0.04334, 0.03779, 0.04384, 0.03779, 0.02872, 0.04182, 0.04107, 0.03401, 0.03729, 0.05165, 0.04560, 0.04233, 0.03679,
1	3	0.03956, 0.03376, 0.04006, 0.03427, 0.02847, 0.05392, 0.04888, 0.03376, 0.02973, 0.05644, 0.05089, 0.04560, 0.03981, 0.04056, 0.03603, 0.03779, 0.03275, 0.02746, 0.03779, 0.03653, 0.03175, 0.03729, 0.05518, 0.02973, 0.02494, 0.03704,
1	4	0.03405, 0.04301, 0.02586, 0.02714, 0.03866, 0.04967, 0.04045, 0.03251, 0.02995, 0.03405, 0.03943, 0.04480, 0.04403, 0.03431, 0.03917, 0.04557, 0.04455, 0.03789, 0.05556, 0.04711, 0.03251, 0.02714, 0.03968, 0.03789, 0.03994, 0.03507,
1	5	0.04301, 0.03303, 0.02842, 0.04608, 0.04301, 0.04455, 0.03917, 0.03175, 0.02663, 0.03072, 0.03610, 0.04071, 0.04173, 0.02432, 0.01971, 0.04839, 0.07040 , 0.04403, 0.02867, 0.03866, 0.04403, 0.04301, 0.04736, 0.03379, 0.02637, 0.04634,
2	3	0.04611, 0.04888, 0.04132, 0.03225, 0.03603, 0.03527, 0.03679, 0.03023, 0.02469, 0.03981, 0.03452, 0.02973, 0.04056, 0.06778 , 0.04107, 0.03301, 0.03754, 0.04510, 0.03301, 0.03326, 0.02797, 0.03376, 0.04586, 0.05291, 0.04208, 0.03049,
2	4	0.04608, 0.03482, 0.04378, 0.04455, 0.03405, 0.03149, 0.04071, 0.04583, 0.04045, 0.04813, 0.04480, 0.03379, 0.02407, 0.02842, 0.04250, 0.03968, 0.02688, 0.03482, 0.05018, 0.03507, 0.03251, 0.04019, 0.05684 , 0.04327, 0.02867, 0.02842,
2	5	0.03328, 0.03328, 0.03687, 0.04685, 0.02688, 0.01818, 0.04378, 0.08090 , 0.05069, 0.02995, 0.03123, 0.04506, 0.03943, 0.03738, 0.02765, 0.02688, 0.03149, 0.03994, 0.04045, 0.03763, 0.04147, 0.04608, 0.04531, 0.04301, 0.03533, 0.03098,
3	4	0.03866, 0.03610, 0.04071, 0.03354, 0.03687, 0.06068, 0.03533, 0.04122, 0.02970, 0.05863, 0.03507, 0.03584, 0.03431, 0.05376, 0.03098, 0.03251, 0.03559, 0.03687, 0.03610, 0.02867, 0.04608, 0.03251, 0.05172, 0.03277, 0.03482, 0.03098,
3	5	0.03559, 0.03405, 0.03405, 0.03635, 0.03021, 0.04378, 0.04378, 0.05018, 0.02560, 0.04122, 0.05197, 0.05069, 0.03584, 0.03200, 0.03328, 0.03379, 0.05223, 0.03175, 0.02714, 0.03098, 0.07220 , 0.03584, 0.03456, 0.03251, 0.04327, 0.02714,
4	5	0.05203, 0.03876, 0.03330, 0.03850, 0.04162, 0.04318, 0.03746, 0.04865, 0.02888, 0.02836, 0.03694, 0.06139 , 0.03330, 0.03382, 0.03226, 0.05281, 0.03434, 0.02732, 0.03928, 0.04344, 0.03356, 0.02732, 0.03044, 0.03902, 0.04839, 0.03564,

Tab. Rzeczywiste wzajemne indeksy zgodności.

Wartości podkreślone wskazują, że:

- względne przesunięcie y1 i y2 jest równe 9,
- względne przesunięcie y1 i y5 jest równe 16,
- względne przesunięcie y2 i y3 jest równe 13,
- względne przesunięcie y2 i y4 jest równe 22,
- względne przesunięcie y2 i y5 jest równe 7,
- względne przesunięcie y3 i y5 jest równe 20,
- względne przesunięcie y4 i y5 jest równe 11.

Na tej podstawie otrzymujemy układ równań

- k1 - k2 = 9,
- k1 - k5 = 16,
- k2 - k3 = 13,
- k2 - k4 = 22
- k2 - k5 = 7,
- k3 - k5 = 20,
- k4 - k5 = 11

Stąd

- k2 = k1 - 9
- k5 = k1 - 16
- k3 = k2 - 13 = k1 - 9 - 13 = k1 - 22
- k4 = k5 + 11 = k1 - 16 + 11 = k1 - 5

układ równań rozwiązujemy w arytmetyce mod 26, więc

- k2 = k1 + 17
- k3 = k1 + 4
- k4 = k1 + 21
- k5 = k1 + 10

Ostatecznie z dużym prawdopodobieństwem stwierdzamy, że klucz jest postaci (k1, k1+17, k1+4, k1+21, k1+10) dla pewnego $k_1 \in Z_{26}$.

```

---
class Vigenere_krypt{
...
//metoda Friedmana
public double[] Friedman(String s){
int[] Tfreq = new int[26];
double[] TIc = new double[26];
int sum, N, d; double Ic, SIc; String s1="";
for(int k=1; k<26; k++){
    SIc=0; //System.out.println(""+k);
    for(int k1=0; k1<k; k1++){
        for(int i=0; i<26; i++){Tfreq[i]=0;
            s1=""; sum=0; N=0;
            for(int i=0; i<s.length(); i++){
                if(i%k==k1){
                    Tfreq[(int)s.charAt(i)-'a']++;
                    N++;
                }
            }
            for(int i=0; i<26; i++)s1+=Tfreq[i]+" "; //System.out.println(s1);
            for(int i=0; i<26; i++)sum+=(Tfreq[i]*(Tfreq[i]-1));
            d = N*(N-1);
            Ic = (double)sum/d; //System.out.println("Ic="+Ic);
            SIc+=Ic;
            TIc[k]=(double)SIc/k;
        }
    }
return TIc;
}

//wzajemne indeksy zgodności
public void wzInZg(String s, int m){
int[][] Tfreq = new int[m][26];
int[] TN = new int[m];
for(int i=0; i<m; i++) Tfreq[i] = new int[26];

for(int k=0; k<m; k++){
    for(int i=0; i<s.length(); i++){
        Tfreq[i%k][(int)s.charAt(i)-'a']++;
        TN[i%k]++;
    }
}

int sum; double MIc=0; String sij="";
for(int i=0; i<m; i++){
    for(int j=i+1; j<m; j++){sij="";
        for(int g=0; g<26; g++){
            sum=0;
            for(int k=0; k<26; k++){
                sum+=Tfreq[i][k]*Tfreq[j][(k-g+26)%26];
                MIc=(double)sum/(TN[i]*TN[j]);
                sij+=MIc+" ";
            }
            System.out.println(sij);
        }
    }
}

```